

# Termomodernizacja dawnej szkoły żeńskiej w Braniewie



Widok dawnej szkoły żeńskiej w Braniewie od strony dziedzińca

**multipor**

Xella Polska sp. z o.o.  
ul. Komitetu Obrony  
Robotników 48  
02-146 Warszawa  
tel.: 801 122 227  
www.ytong-silka.pl  
www.xellamodernizacje.pl

**Pochodzący z międzywojnia zespół szkolny w Braniewie to dzieło Kurta Fricka, jednego z najbardziej uznanych architektów działających na terenie Prus Wschodnich. Obiekt stanowi udane połączenie modernizmu i ekspresjonizmu z motywami regionalnymi. Aby nie zatracić charakteru obiektu zabytkowego, podczas ostatniego remontu jego elewacje ocieplono od środka za pomocą mineralnych płyt izolacyjnych Multipor.**

Braniewo to urokliwe miasto w północnej części Warmii, w pobliżu granicy z Obwodem Kaliningradzkim i ujścia Pasłęki do Zalewu Wiślanego. Najcenniejsze historyczne budowle miejscowości są ceglane – zgodnie z regionalną tradycją. W międzywojniu ten obszar należący do Prus Wschodnich był objęty szeroko zakrojoną akcją modernizacyjną. Wybudowano wówczas – w nowym stylu rodzącego się modernizmu – liczne obiekty użyteczności publicznej, w tym gmachy szkolne. Jedną z czołowych postaci tej zmiany był urodzony w Królewcu (obecnie Kaliningrad) architekt Kurt Frick. Jest on odpowiedzialny za sporą liczbę projektów realizowanych przez Rzeszę Niemiecką w całej prowincji Prus Wschodnich. Wśród realizacji tego architekta można odnaleźć zarówno budynki fabryczne, biurowe, ratusze, jak i osiedla mieszkaniowe. Dał się też poznać jako autor wielu znakomitych obiektów szkolnych, między innymi: w Braniewie, Lidzbarku Warmińskim, Morągu i Tylży.

W Braniewie Frick zaprojektował również wieżę ciśnieniową, niestety po 30-metrowej konstrukcji zostały już tylko fragmenty żelbetonowych fundamentów. Jednak w północnej części miasta do dziś funkcjonuje nieprzerwanie zespół szkolny jego autorstwa. To wybudowana w latach 1926–27 dawna szkoła żeńska, w której murach obecnie działa Szkoła Podstawowa nr 6. Zespół budynków powstał na rogu ulic Konarskiego (przed wojną Ackerstraße) i Armii Krajowej (dawna Seeligerstraße). Kompleks, później rozbudowany, obejmuje sporą część kwartału.

Główne wejście zlokalizowano od ulic Konarskiego. Stoją tam dwa symetryczne budynki o wysokości trzech kondygnacji, których kalenice wysokich dachów są równoległe do jezdni. Pomiędzy nimi znajduje się niski łącznik, w którym umieszczono również dwa symetryczne portale wejściowe. Główne bryły są otynkowane i mają jedynie ceglane detale, jak słupki międzyokienne, które razem z oknami



tworzą charakterystyczne pasma na elewacjach i ścianach szczytowych. Pawilon wejściowy wyróżnia nie tylko wycofywanie bryły w głąb kwartału, przez co zyskał on małe przedpole, ale i ceglana okładzina ścian. Dodatkowo portale obudowano ozdobnym układem cegieł, natomiast same drzwi mają kamienne obramienie z płaskorzeźbami.

Tym dwóm skrzydłom towarzyszą prostopadłe zabudowania szkoły ciągnące się wzdłuż poprzecznych ulic. Od strony dziedzińca uwagę zwraca klatka schodowa o ekspresjonistycznej tektonice. Jej ceglany ryzalit odróżnia się mocno od otynkowanych elewacji głównego korpusu budynku. Ceglany masyw klatki

schodowej rozbija gęsty rytm wąskich, tynkowanych pasów gzymsów międzyokiennech.

Zespół szkolny projektu Kurta Fricka reprezentuje elementy wczesnego modernizmu w formach modyfikowanego *Heimatstilu*, często o wyraźnych regionalnych motywach, jak chropawe tynki, wysokie dachy kryte tradycyjną dachówką czy drobne podziały okienne.

### Remont po 6 dekadach

Pochodzący z międzywojnia zespół szkolny ostatni raz był gruntownie remontowany na początku lat 60. XX wieku. Po kolejnych 60 latach przechodzi właśnie szeroko zakrojoną modernizację.

Dzięki ociepleniu od środka zabytkowa szkoła w Braniewie zachowała oryginalne fasady z okresu międzywojennego, w tym liczne ceglane detale, jak na przykład ekspresjonistyczny ryzalit mieszczący klatkę schodową



Jeszcze do niedawna w kompleksie mieściły się gimnazjum i szkoła podstawowa, układ symetrycznych brył z osobnymi wejściami sprzyjał takiej organizacji. Po niedawnej reformie oświaty i wygaśnięciu działalności Gimnazjum nr 1, obiekt ma już jednego gospodarza.

Remont objął przede wszystkim prace związane z wymianą powłoki dachu, który był w fatalnym stanie i przeciekał. Duże zmiany dotyczyły również elewacji, nie tylko wymagały odświeżenia, ale i ocieplenia. Z racji zabytkowego charakteru obiektu zabronione były standardowe techniki termomodernizacyjne polegające na montażu ocieplenia od

zewnątrz. Wybrano alternatywę, która jest nie tylko polecana przez konserwatorów zabytków, ale i zapewnia zdrowy mikroklimat wewnątrz. To mineralne płyty izolacyjne Multipor, które stosuje się od wewnętrznej strony ścian. Zastosowano płyty o grubości 10 cm, które prawie dwukrotnie poprawiły termikę ścian zewnętrznych.

### **Multipor – zdrowe ocieplenie od wewnątrz**

Płyty Multipor są dostępne w Polsce od przeszło 10 lat. Od 2019 roku w sprzedaży jest nowa odmiana o lepszej izolacyjności termicznej. Obecnie współczynnik przewodzenia

### Zalety ocieplenia od wewnątrz płytami mineralnymi Multipor:

- zachowanie oryginalnego wyglądu fasady,
- optymalna termomodernizacja budynków zabytkowych,
- możliwość szybkiego ogrzania ocieplonego budynku,
- mniejsze rachunki za ogrzewanie – średnio o 50% w skali roku,
- zdrowy i przyjemny mikroklimat pomieszczeń,
- wysoki komfort użytkownika,
- bezpieczeństwo i trwałość,
- prosty i szybki montaż, możliwy także w warunkach zimowych,
- najwyższa klasa reakcji na ogień A1 (materiał niepalny).

ciepła  $\lambda_{10, \text{drys}}$  [W/(mK)] wynosi 0,039 (dla płyt o grubości od 6 do 20 cm).

Płyty Multipor charakteryzuje wysoka przepuszczalność pary wodnej ( $\mu = 2$ ). Zdolność do pochłaniania pary wodnej oraz szybkiego wysychania sprawia, że można je bezpiecznie stosować bez warstwy paroizolacji. Ten mineralny paroprzepuszczalny materiał ogranicza zjawisko wykroplenia na wewnętrznej powierzchni ścian oraz niweluje ryzyko rozwoju grzybów pleśniowych.

Technologia Multipor jest ceniona przez ekipy wykonawcze za prostotę montażu, jak i łatwość obróbki materiału. Płyty Multipor przytwierdza się do powierzchni ściany tylko za pomocą systemowej zaprawy Multipor. Nie wymagają one kołkowania lub innych mocowań mechanicznych. Dzięki łatwości obróbki Multipor można z powodzeniem stosować do termomodernizacji ścian o skomplikowanej tektonice czy do ocieplenia ościeży okien o nietypowych kształtach.

W chwili pisania artykułu szkoła w Braniewie jest na finiszu remontu. W budynku wymieniono już okna oraz założono nową instalację ciepłą i oświetlenie LED. Dzięki ociepleniu od środka murów zewnętrznych pomieszczenia lekcyjne zapewniają już odpowiedni komfort termiczny uczniom i pracownikom, zmniejszyło się również zapotrzebowanie na energię potrzebną do ogrzania rozległego zespołu szkolnego.

Producent płyt Multipor zapewnia przy każdej inwestycji wsparcie projektantów oraz niezbędne szkolenie dla wykonawców. Przed remontem elewacji zalecane jest wykonanie analizy cieplno-wilgotnościowej przegrody, która pozwala ustalić optymalną wartość ocieplenia z płyt Multipor.

**Tomasz Malkowski**

*Xella Polska*

*Fotografie: dzięki uprzejmości redakcji „Renowacje i Zabytki”*

Widok od strony ul. Konarskiego na dwa budynki frontowe szkoły projektu Kurta Fricka

